

II

(Acte fără caracter legislativ)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2022/375 AL CONSILIULUI

din 3 martie 2022

privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 208/2014 al Consiliului din 5 martie 2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina ⁽¹⁾, în special articolul 14 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

- (1) La 5 martie 2014, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) nr. 208/2014.
- (2) Pe baza unei reexaminări efectuate de Consiliu, ar trebui actualizate informațiile din anexa I la regulamentul respectiv referitoare la dreptul la apărare și la dreptul la protecție jurisdicțională efectivă.
- (3) Prin urmare, anexa I la Regulamentul (UE) nr. 208/2014 ar trebui modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 208/2014 se modifică în conformitate cu anexa la prezentul regulament.

Articolul 2

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 3 martie 2022.

Pentru Consiliu
Președintele
G. DARMANIN

⁽¹⁾ JO L 66, 6.3.2014, p. 1.

ANEXĂ

Secțiunea B („Dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă”) din anexa I la Regulamentul (UE) nr. 208/2014 se înlocuiește cu următorul text:

„B. Dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă**Dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă în temeiul Codului de procedură penală din Ucraina**

Articolul 42 din Codul de procedură penală din Ucraina (denumit în continuare «Codul de procedură penală») prevede că orice persoană suspectată sau acuzată în cadrul procedurilor penale beneficiază de dreptul la apărare și de dreptul la protecție jurisdicțională efectivă. Acestea cuprind: dreptul persoanei de a fi informată cu privire la infracțiunea de care este suspectată sau acuzată; dreptul de a fi informată explicit și prompt cu privire la drepturile sale în temeiul Codului de procedură penală; dreptul de a avea acces la un avocat încă de la prima solicitare în acest sens; dreptul de a prezenta cereri de acțiuni procedurale; și dreptul de a contesta deciziile, acțiunile și omisiunile organelor de cercetare penală, ale procurorului și ale judecătorului de instrucție.

Articolul 303 din Codul de procedură penală face distincția între deciziile și omisiunile care pot fi contestate în cursul procedurilor preliminare (primul paragraf) și deciziile, acțiunile și omisiunile care pot fi luate în considerare în instanță în cursul procedurilor pregătitoare (al doilea paragraf). Articolul 306 din Codul de procedură penală prevede că plângerile împotriva deciziilor, actelor sau omisiunilor organelor de cercetare penală sau ale procurorului trebuie să fie examinate de un judecător de instrucție al unei instanțe locale în prezența persoanei care a formulat plângerea sau a avocatului său sau a reprezentantului său legal. Articolul 308 din Codul de procedură penală prevede că plângerile referitoare la nerespectarea de către organele de cercetare penală sau de către procuror a unui termen rezonabil în cursul urmăririi penale pot fi depuse la un procuror superior ierarhic și trebuie analizate în termen de trei zile de la depunerea acestora. În plus, articolul 309 din Codul de procedură penală precizează deciziile judecătorilor de instrucție care pot face obiectul unor căi de atac, precum și faptul că alte decizii pot face obiectul controlului judiciar în cursul procedurii preliminare în instanță. Totodată, o serie de acțiuni procedurale de anchetare sunt posibile numai sub rezerva unei hotărâri pronunțate de judecătorul de instrucție sau de o instanță (de exemplu, confiscarea bunurilor în temeiul articolelor 167-175 sau măsurile de privare de libertate în temeiul articolelor 176-178, din Codul de procedură penală).

Aplicarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă în cazul fiecăreia dintre persoanele incluse pe listă**1. Viktor Fedorovych Yanukovych**

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui Yanukovych, inclusiv dreptul fundamental la un proces într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de hotărârea Curții Supreme Anticorupție a Ucrainei din 10 august 2020 în procedura penală nr. 4201600000000785, în care Curtea a examinat petiția Biroului Național Anticorupție al Ucrainei și a autorizat reținerea dlui Yanukovych. În hotărârea Curții, judecătorul de instrucție a confirmat existența unei suspiciuni rezonabile privind implicarea dlui Yanukovych într-o infracțiune legată de deturnarea de fonduri și a confirmat statutul de suspect al dlui Yanukovych în cadrul procedurii penale.

Curtea Supremă Anticorupție a stabilit de asemenea că dl Yanukovych se află în afara Ucrainei din 2014. Curtea a conchis că există suficiente motive pentru a considera că dl Yanukovych se ascunde de organele de anchetă preliminară.

În plus, la 15 septembrie 2021, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a dat curs cererii Biroului Național Anticorupție al Ucrainei și a acordat permisiunea de detenție a dlui Yanukovych. În această hotărâre, judecătorul de instrucție a confirmat concluziile Curții Supreme Anticorupție a Ucrainei din 10 august 2020.

În procedura penală nr. 4201500000002833, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a acordat, prin hotărârea sa din 25 august 2021, permisiunea de a se desfășura o anchetă preliminară specială în legătură cu dl Yanukovych. În această hotărâre, judecătorul de instrucție a confirmat statutul de suspect al dlui Yanukovych și a conchis că probele oferă motive întemeiate pentru a suspecta că dl Yanukovych a săvârșit infracțiunile de care este suspectat. De asemenea, judecătorul a conchis că există motive întemeiate de a crede că dl Yanukovych se sustrage în mod deliberat de la anchetă și de la procedura din fața Curții pentru a evita răspunderea penală. În plus, în hotărârea sa din 7 octombrie 2021, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a impus arestarea preventivă a dlui Yanukovych. În hotărâre, Curtea a confirmat statutul

de suspect al dlui Yanukovych, precum și motivele întemeiate de a suspecta că dl Yanukovych a săvârșit infracțiuni. Judecătorul a subliniat totodată că există riscul ca dl Yanukovych să se sustragă de la anchetă și de la procedura din fața Curții pentru a evita răspunderea penală.

Consiliul dispune de informații potrivit cărora, pe 29 decembrie 2021, procurorul a considerat că probele culese în cursul anchetei preliminare sunt suficiente pentru a întocmi un rechizitoriu, iar dl Yanukovych și avocații săi au fost informați despre încheierea anchetei preliminare. Apărării i s-a acordat acces la materialele anchetei preliminare pentru a se familiariza cu acestea, în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală din Ucraina.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl Yanukovych se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise în decizia Curții Supreme Anticorupție care se impută dlui Yanukovych au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

2. Vitalii Yuriyovych Zakharchenko

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui Zakharchenko, inclusiv dreptul fundamental la un proces într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de hotărârile din 19 aprilie 2021 ale judecătorului de instrucție prin care se dispune arestarea preventivă a dlui Zakharchenko, precum și de hotărârea din 10 august 2021 a Tribunalului districtului Pecherskyi din Kiev, prin care se acordă permisiunea de a efectua o anchetă preliminară specială în procedura penală nr. 4201600000002929. Aceste hotărâri ale judecătorilor de instrucție confirmă statutul de suspect al dlui Zakharchenko și subliniază că suspectul se ascunde de anchetă pentru a evita răspunderea penală.

În plus, Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl Zakharchenko. La 12 februarie 2020, organul de anchetă a decis să îl adauge pe dl Zakharchenko pe lista persoanelor căutate la nivel internațional și a transmis cererea Departamentului de cooperare polițienească internațională din cadrul Poliției Naționale a Ucrainei pentru a fi introdusă în baza de date a Interpolului. În plus, la 11 mai 2021, Ucraina a trimis Federației Ruse o cerere de asistență judiciară internațională pentru a stabili unde se află dl Zakharchenko, însă cererea a fost respinsă de Rusia la 31 august 2021.

Nicio încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă nu poate fi constatată în situația în care apărarea nu își exercită respectivele drepturi.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl Zakharchenko se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise mai sus aduse care se impută dlui Zakharchenko au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

3. Viktor Pavlovych Pshonka

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui V. Pshonka, inclusiv dreptul fundamental la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în deosebi de hotărârea din 2 octombrie 2020 a Curții Supreme Anticorupție a Ucrainei, care a respins recursul înaintat de avocații dlui V. Pshonka pentru a anula actul de aducere la cunoștință a faptelor de care era suspectat din data de 22 decembrie 2014. Curtea a conchis că respectivul act a fost notificat în conformitate cu Codul de

procedură penală al Ucrainei și a confirmat statutul de suspect în cadrul procedurii penale al dlui V. Pshonka. În plus, la 7 mai 2020 și la 9 noiembrie 2020, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a respins o cerere de inițiere a unei proceduri formulate în temeiul unei plângeri depuse de avocați referitor la lipsa de acțiune a Biroului Național Anticorupție al Ucrainei în cadrul procedurilor penale. Camera de recurs a Curții Supreme Anticorupție a confirmat aceste hotărâri la 1 iunie 2020 și, respectiv, la 26 noiembrie 2020.

Mai mult, la 16 februarie 2021, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a respins apelul avocaților de a anula rezoluția Biroului Național Anticorupție al Ucrainei privind suspendarea anchetei preliminare din 14 ianuarie 2021. În această hotărâre, Curtea a confirmat statutul de suspect al dlui V. Pshonka. În plus, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a respins, la 11 martie 2021, plângerea formulată de avocații dlui V. Pshonka cu privire la inacțiunea procurorului.

Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl V. Pshonka. La 24 iulie 2020 a fost trimisă autorităților competente din Federația Rusă o cerere de asistență judiciară internațională, pentru a stabili locul în care se află dl V. Pshonka și pentru a-l interoga. Această cerere a fost respinsă de Rusia. Anterior, autoritățile ruse respinseseră cererile de asistență judiciară internațională care le fuseseră transmise în 2016 și 2018.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl V. Pshonka se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise în decizia Curții Supreme Anticorupție care se impută dlui V. Pshonka, precum și neexecutarea anterioară a cererilor de asistență judiciară internațională au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

6. Viktor Ivanovych Ratushniak

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui Ratushniak, inclusiv dreptul fundamental la un proces într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de hotărârile din 19 aprilie 2021 ale judecătorului de instrucție prin care se dispune arestarea preventivă a dlui Ratushniak, precum și de hotărârea din 10 august 2021 a Tribunalului districtului Pecherskyi din Kiev, prin care se acordă permisiunea de a efectua o anchetă preliminară specială în procedura penală nr. 4201600000002929. Aceste hotărâri ale judecătorilor de instrucție confirmă statutul de suspect al dlui Ratushniak și subliniază că suspectul se ascunde de anchetă pentru a evita răspunderea penală.

Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl Ratushniak. La 12 februarie 2020, organul de anchetă a decis să îl adauge pe dl Ratushniak pe lista persoanelor căutate la nivel internațional și a transmis cererea Departamentului de cooperare polițienească internațională din cadrul Poliției Naționale a Ucrainei pentru a fi introdusă în baza de date a Interpolului. În plus, la 11 mai 2021, Ucraina a trimis Federației Ruse o cerere de asistență judiciară internațională pentru a stabili unde se află dl Ratushniak, însă cererea a fost respinsă de Rusia la 31 august 2021.

Nicio încălcare a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă nu poate fi constatată în situația în care apărarea nu își exercită respectivele drepturi.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl Ratushniak se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise mai sus care se impută dlui Ratushniak au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

7. Oleksandr Viktorovych Yanukovych

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui O. Yanukovych, inclusiv dreptul fundamental la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de hotărârile Curții Supreme Anticorupție a Ucrainei. În procedura penală nr. 4201500000002833, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a acordat, prin hotărârea sa din 25 august 2021, permisiunea de a desfășura o anchetă preliminară specială în legătură cu dl O. Yanukovych. În această hotărâre, judecătorul de instrucție a confirmat statutul de suspect al dlui O. Yanukovych și a conchis că probele oferă motive întemeiate pentru a suspecta că dl O. Yanukovych a săvârșit infracțiunile de care este suspectat. De asemenea, judecătorul a conchis că există motive întemeiate de a crede că dl O. Yanukovych se sustrage în mod deliberat de la anchetă și de la procedura din fața Curții pentru a evita răspunderea penală.

În plus, în hotărârea sa din 13 octombrie 2021, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a impus arestarea preventivă a dlui O. Yanukovych. În hotărâre, Curtea a confirmat statutul de suspect al dlui O. Yanukovych, precum și motivele întemeiate de a suspecta că dl O. Yanukovych a săvârșit infracțiuni. Judecătorul a subliniat totodată că există riscul de sustragere de la anchetă și de la procedura din fața Curții pentru a evita răspunderea penală.

Consiliul dispune de informații potrivit cărora, pe 29 decembrie 2021, procurorul a considerat că probele culese în cursul anchetei preliminare sunt suficiente pentru a întocmi un rechizitoriu, iar dl O. Yanukovych și avocații săi au fost informați despre încheierea anchetei preliminare. Apărării i s-a acordat acces la materialele anchetei preliminare pentru a se familiariza cu acestea, în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală din Ucraina.

Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl O. Yanukovych, care se află în Federația Rusă și se sustrage de la anchetă.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl O. Yanukovych se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise mai sus care se impută dlui O. Yanukovych au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

9. Artem Viktorovych Pshonka

Procedurile penale referitoare la deturnarea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui A. Pshonka, inclusiv dreptul fundamental la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de hotărârea din 8 iulie 2020 a Curții Supreme Anticorupție a Ucrainei, care a respins recursul înaintat de avocații dlui A. Pshonka pentru a anula rezoluția procurorului din data de 30 aprilie 2015 privind suspendarea anchetei preliminare. De asemenea, curtea a conchis că actul de aducere la cunoștință a faptelor de care era suspectat a fost notificat în conformitate cu Codul de procedură penală al Ucrainei și a confirmat statutul de suspect al dlui A. Pshonka în cadrul procedurii penale.

Mai mult, la 10 februarie 2021, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a respins apelul avocaților de a anula rezoluția Biroului Național Anticorupție al Ucrainei din data de 14 ianuarie 2021 privind suspendarea anchetei preliminare. În această hotărâre, Curtea a confirmat statutul de suspect al dlui A. Pshonka. În plus, Curtea Supremă Anticorupție a Ucrainei a respins, la 11 martie 2021, plângerea formulată de avocații dlui A. Pshonka cu privire la inacțiunea procurorului.

Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl A. Pshonka. La 24 iulie 2020, a fost trimisă autorităților competente din Federația Rusă o cerere de asistență judiciară internațională pentru a stabili locul în care se află suspectul și pentru a-l interoga. Această cerere a fost respinsă de Rusia. Anterior, autoritățile ruse respinseseră cererea de asistență judiciară internațională care le fusese transmisă în 2018.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl A. Pshonka se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise în hotărârea Curții Supreme Anticorupție care se impută dlui A. Pshonka, precum și neexecutarea anterioară a cererii de asistență judiciară internațională au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.

12. Serhiy Vitalyovych Kurchenko

Procedurile penale referitoare la detinerea de fonduri sau active publice se află încă în desfășurare.

Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale dlui Kurchenko, inclusiv dreptul fundamental la un proces într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de faptul că apărării i-a fost notificată finalizarea urmăririi penale în procedura penală nr. 4201600000003393 la 28 martie 2019 și a primit acces la materialul de urmărire penală pentru a se familiariza cu acesta. Potrivit informațiilor de care dispune Consiliul, procesul de familiarizare de către apărare se află în curs. La 11 octombrie 2021, Biroul Național Anticorupție al Ucrainei a informat, de asemenea, avocații apărării dlui Kurchenko despre finalizarea anchetei preliminare și furnizarea accesului la materialele anchetei preliminare pentru familiarizare. Consiliul a primit informații potrivit cărora Biroul Național Anticorupție al Ucrainei a depus o cerere de stabilire a unui termen pentru examinarea de către apărare, pentru a remedia întârzierea cu care apărarea examinează materialele referitoare la ancheta preliminară.

În ceea ce privește procedura penală nr. 12014160020000076, Curtea de Apel din Odessa a admis, în hotărârea sa din 18 septembrie 2020, recursul înaintat de procuror și a impus o măsură de arestare preventivă a dlui Kurchenko. De asemenea, Curtea a precizat că dl Kurchenko a plecat din Ucraina în 2014 și că locul în care se află acesta nu poate fi stabilit. Curtea a conchis că dl Kurchenko se ascunde de organele de anchetă preliminară pentru a evita răspunderea penală. La 20 decembrie 2021, Tribunalul districtului Kyivskyi din Odessa a acordat permisiunea de a efectua o anchetă penală specială *in absentia*. Mai mult, la 20 octombrie 2021, Tribunalul districtului Kyivskyi din Odessa a respins apelul avocaților de a anula rezoluția procurorului din data de 27 iulie 2021 privind suspendarea anchetei preliminare.

Consiliul deține informații potrivit cărora autoritățile ucrainene au luat măsuri pentru a-l căuta pe dl Kurchenko. La 13 mai 2021, Departamentul principal al Poliției Naționale din regiunea Odessa a transmis cererea Biroului ucrainean al Interpolului și Europolului de a publica o notificare roșie referitoare la dl Kurchenko, care este în curs de examinare. Consiliul a fost informat că, la 29 aprilie 2020, autoritățile ucrainene au trimis Federației Ruse o cerere de asistență judiciară internațională, care a fost returnată la 28 iulie 2020 fără executare.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Consiliul consideră că perioadele în care dl Kurchenko se sustrage de la anchetă trebuie excluse din calculul termenului relevant pentru evaluarea respectării dreptului la un proces într-un termen rezonabil. Prin urmare, Consiliul consideră că împrejurările descrise în hotărârea Curții de Apel din Odessa care se impută dlui Kurchenko, precum și neexecutarea cererii de asistență judiciară internațională au contribuit în mod semnificativ la durata anchetei.”